

การริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลของฝ่ายสภาเทศบาล ศึกษากรณีเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี

The Initiative of the Municipal Expense Budgets Determination of the Municipal Council: A Case Study of Municipalities in Chanthaburi Province

สมชาย โคตรพัฒน์¹ รศ.นาวาอากาศตรีนิติ ผดุงชัย² และ รศ.ไฉไล คักดิวรพงศ์³
Somchai Kotepat,¹ Assoc. Prof. Squadron Leader Niti Phadungchai²
and Assoc. Prof. Chailai Sakdivorapong³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

² นม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) รองศาสตราจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ นม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) รองศาสตราจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล 2) ศึกษาวิธีการปฏิบัติตามกฎหมายอันเกี่ยวหลักการดังกล่าว 3) เพื่อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทางการเมืองเทศบาลและข้าราชการประจำเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 36 แห่ง แยกออกเป็น ข้าราชการทางการเมืองเทศบาล 270 คน ข้าราชการประจำเทศบาล 144 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 414 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) วิธีการปฏิบัติตามกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ ข้าราชการทางการเมืองและข้าราชการประจำสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี คือ ไม่ควรลดรอนสิทธิในการเสนองบประมาณของสมาชิก ควรให้สมาชิกสภาเมืองอำนาจในการกำหนดรายจ่ายได้

คำสำคัญ : งบประมาณรายจ่ายเทศบาล / สภาเทศบาล

ABSTRACT

The purposes of the study were 1) to study the appropriateness of law relating to the prohibitive principles on the initiative of the expense budgets determination of the municipal council; 2) to study how to follow the law relating to the mentioned principles and 3) to suggest, revise and improve legislation involved appropriately. The populations comprised of total 360 persons from 36 offices. Of those were 270 municipal political officials, and 144 municipal government officials. Data collection was collected by a simple random from 414 samples. Tool used in this research was questionnaires. The total reliability was 0.83. Statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The results found that 1) in views of the samples, the appropriateness of legislation relating to the prohibitive principles on the initiative of the expense budget determination of the municipal council, and the expense budget estimates of the municipalities was at the high level overall; 2) in

perspectives of the samples, the procedures of following the principles of law relating to the prohibitive principles on the initiative of the expense budgets determination of the municipal council was at the high level overall; 3) the suggestions and the recommendations of the political officials and the government officials affiliated with the municipalities in Chanthaburi province were that there should not diminish the rights of the council members to propose the expense budgets and the council members should authorize to determine the expenses.

Keywords : Municipal Expense Budgets / Municipal Council

บทนำ

จากการจัดทำบริการสาธารณะที่ไม่อาจสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และการตัดสินใจ หรือ วินิจฉัยสั่งการของรัฐบาลมีปัญหาในการติดต่อสื่อสาร ความล่าช้าจึงเป็นที่มาของแนวคิดในการกระจายอำนาจบริหาร (Decentralization) โดยมอบกิจการหลายประการ ในส่วนที่เคยเป็นอำนาจหน้าที่ ของรัฐบาลมาแต่เดิม พร้อมกับให้มีอำนาจตัดสินใจ หรือวินิจฉัยสั่งการเพื่อกระทำการเหล่านั้นอย่างอิสระ (Autonomous) ทั้งในอาณาเขตของท้องถิ่นและจำนวนประชากรในเขตพื้นที่นั้นเป็นหลัก (Territorial Decentralization) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการปกครองท้องถิ่นและเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย รวมทั้งการจัดองค์การบริหารโดยใช้ประเภทของกิจการบริหารสาธารณะ (Decentralization by Service) หรือที่เรียกว่า การกระจายอำนาจบริหารทางเทคนิค ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 283 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในการจัดทำงบประมาณเพื่อการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้าต่อไปด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ประกอบด้วยองค์กรบริหารฝ่ายหนึ่ง ได้แก่ คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นของสภาท้องถิ่น และองค์กรควบคุมตรวจสอบ กำกับดูแลการบริหารอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้แก่ สภาท้องถิ่นที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งองค์กรฝ่ายที่ให้ความเห็นชอบในการตราเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ท้องถิ่น โดยเทียบเคียงหลักการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการปกครอง (Separation of Powers) อันเป็นหลักการสำคัญของความเป็นนิติรัฐของรัฐสมัยใหม่

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงที่มาและความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายอันเกี่ยวกับหลักการห้าม มิให้ฝ่ายสภาเทศบาลเป็นผู้ริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล ไว้ในกฎหมายจัดตั้งเทศบาล หรือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 61 และมาตรา 62 ให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้หลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่นอย่างเป็นทางการสามารถรักษาผลประโยชน์ของประชาชน ป้องกันมิให้เกิดการขาดความเป็นระเบียบทำให้เกิดเหลื่อมล้ำไม่เป็นไปตามกฎหมายตามแบบตามบทบัญญัติของกฎหมายและใช้อำนาจหน้าที่ไปโดยมิชอบ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน ป้องกันมิให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือดำเนินการไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ในทางการเมืองเป็นสำคัญ ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันผ่านช่องว่างของกฎหมายที่ยังไม่มีบทบัญญัติห้ามฝ่ายสภาริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลไว้อย่างชัดเจน หรือที่เรียกว่าการฮั้วงบประมาณ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล
2. เพื่อศึกษาถึงวิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย อันเกี่ยวกับหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล
3. เพื่อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงหรือบทบัญญัติกฎหมายบางเรื่องในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ.2552 มาตรา 62 จัดว่า

สมมติฐานการวิจัย

1. กฎหมายอันเกี่ยวกับหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลปัจจุบันยังมีข้อบกพร่องและไม่สามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กฎหมายจัดตั้งเทศบาลในส่วนที่เกี่ยวกับหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลปัจจุบันไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 168

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลของฝ่ายสภาเทศบาลศึกษากรณีเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานะภาพ
2. ปัจจัยด้านองค์กรและความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบองค์กรที่ปฏิบัติงาน, ตำแหน่งหน้าที่, ประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม

1. ความรู้ความเข้าใจข้อกฎหมาย
  - 1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
  - 1.2 พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - 1.3 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547
2. ข้อบกพร่องของกฎหมายอันเกี่ยวกับหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการทางการเมืองเทศบาลและข้าราชการประจำเทศบาล ในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 36 แห่ง ประชากร ทั้งหมด 652 คน ข้าราชการทางการเมืองเทศบาล 270 คน ข้าราชการประจำเทศบาล 144 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 414 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับข้าราชการทางการเมืองเทศบาลและข้าราชการประจำเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี โดยผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นในการสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการทางการเมืองเทศบาล ข้าราชการประจำเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ความเห็นหรือทัศนคติต่อปัจจัยด้าน ข้อกฎหมายหรือหลักของกฎหมาย

ตอนที่ 4 ระดับความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล

การกำหนดค่าของคะแนน ในส่วนของความเห็นหรือทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อกฎหมายหรือหลักของกฎหมาย เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100-103) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม ส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจจากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างมื่อวิจัยและด้านการศึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาพร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ก่อนลงพื้นที่เก็บข้อมูลแล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็น ชอบแล้วไปทดสอบกับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.83

2. แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างแบบปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลของฝ่าย สภาเทศบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับตอบกลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจข้อกฎหมาย หรือหลักของกฎหมาย
4. การวิเคราะห์ข้อบกพร่องระดับความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 1.08$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมของกฎหมาย
อันเกี่ยวหลักการทำมฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนด
งบประมาณรายจ่ายของเทศบาล

ข้อ	ทัศนคติ/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
1	สมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชน สามารถมีส่วนร่วมในการจัดทำหรือริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเองได้	3.46	1.27
2	สมาชิกสภาเทศบาล สามารถเสนองบประมาณขึ้นใหม่ได้เนื่องจากไม่มีบัญญัติห้ามไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496	3.34	1.26
3	นายกเทศมนตรีต้องทำงานงบประมาณใหม่ตามที่มีการแปรญัตติ (ทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบ) ไปในทางเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการงบประมาณรายจ่ายตามที่คณะกรรมการการแปรญัตติหรือฝ่ายสภาต้องการ เพื่อให้สภาเทศบาลให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย และกฎหมายจัดตั้งเทศบาลก็มีได้ห้ามไว้	3.56	1.23
4	หลักการห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีเขียนกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547 เพราะระเบียบกระทรวงเป็นกฎหมายลำดับชั้นศักดิ์ต่ำกว่า พระราชบัญญัติเทศบาล	3.61	1.21
5	ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัยเพียงคนเดียวจะได้รวดเร็ว	3.26	1.25
6	ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัยร่วมกันเพื่อถ่วงดุลความถูกต้อง	3.84	1.17
7	สมาชิกสภาเทศบาล มีการเจรจา โน้มน้าว สมยอมกัน ให้มีการเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในงบประมาณรายจ่ายเพื่อประโยชน์ทั้งทางด้านส่วนตัว และทางด้านการเมือง แลกกับการให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายเทศบาล	2.97	1.35
8	นายกเทศมนตรี มีการเจรจา โน้มน้าว สมยอมกัน ให้สมาชิกสภาเทศบาลเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายเทศบาล ด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายตามที่สมาชิกสภาเทศบาลต้องการ	2.98	1.27

ข้อ	ทัศนคติ/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
9	นายกเทศมนตรีต้องเสนอจัดทำงบประมาณที่มีผลให้สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนร่วมไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย เพื่อให้สภาเทศบาลให้ความเห็นชอบร่างงบประมาณรายจ่าย	3.49	1.25
10	การห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายมิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	1.06
11	หลักการห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายซึ่งปัจจุบันกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ยังสามารถใช้บังคับได้เป็นอย่างดี	3.58	1.03
12	ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547 มีลักษณะเป็น "กฎ" เป็นกฎหมายลำดับรองจึงไม่สามารถมีบทกำหนดโทษได้ หากมีการฝ่าฝืน	3.80	0.83
13	การห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายไม่สามารถยึดถือปฏิบัติตามได้ และยังไม่เพียงพอให้เกิดความเกรงกลัวเนื่องจากไม่มี กฎหมาย ระบุให้มีสภาบังคับหากมีการฝ่าฝืน	3.61	1.03
14	ให้มีกฎหมายกำหนดโทษและสามารถบังคับได้ หากมีการฝ่าฝืนหลักการห้ามสมาชิกสภาเทศบาล แปรญัตติไปในทางเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการงบประมาณรายจ่าย หรือเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำ ด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนร่วมไม่ว่าโดยตรงหรือ โดยอ้อม	3.78	1.07
15	หลักการห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลถือเป็นการแบ่งงานกันทำระหว่างฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาที่มีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบ และอนุมัติงบประมาณด้วยจึงไม่สามารถเสนองบประมาณรายจ่ายเองได้	4.11	0.90
16	เพื่อป้องกันการบริหารท้องถิ่นที่ใช้อำนาจผูกขาดโดยฝ่ายสภาท้องถิ่น จำเป็นต้องตราบัญญัติหลักการห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลไว้ใน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ให้ชัดเจน	4.12	0.93
17	หากไม่มีหลักการห้ามฝ้ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณต่างก็จะมีมติที่จะริเริ่มจัดทำงบประมาณเอง เพราะได้ทั้งประโยชน์ คะแนนเสียง	3.85	1.04
18	ฝ้ายสภาสามารถแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการงบประมาณรายจ่ายขึ้นใหม่ได้ เพราะฝ้ายสภาไม่มีส่วนในการใช้งบประมาณ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม อยู่แล้ว	4.06	0.98
19	พระราชบัญญัติ เทศบาล ที่มีอยู่เน้นการห้ามทับซ้อนผลประโยชน์ในรูปแบบการทำธุรกิจกับตัวเอง หรือเป็นคู่สัญญากับเทศบาลเท่านั้น ไม่มีมาตราใดห้ามเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันของผลประโยชน์ส่วนตัว และส่วนรวมในรูปแบบของการใช้งบประมาณสาธารณะ	3.64	1.02

ข้อ	ทัศนคติ/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
20	คณะกรรมการแปรรูปที่ดินให้มีการแปรรูปที่ดินติด ทอนงบประมาณให้มากที่สุด เพื่อจะได้มีงบประมาณ สำหรับแปรรูปที่ดิน เปลี่ยนแปลงรายการไปตั้งจ่ายรายการ อื่นตามที่ตนปรารถนา	3.50	1.15
21	มีการพัฒนาระบบโควตาของงบแปรรูปที่ดิน โดยฝ่าย บริหารจะเจรจากับทางสมาชิกสภาเทศบาลและ ตกลงกันว่าสมาชิกสภาแต่ละคนมีโควตาหรือแปรรูป ที่ดินตั้งเป็นรายการอื่นใดคนละเท่าไรเพื่อให้เกิด พิจารณาอนุมัติร่างเทศบัญญัติงบประมาณไม่มี ปัญหาความขัดแย้ง	3.70	1.22
22	ด้วยกฎหมายจัดตั้งเทศบาลยังมีได้ระบุหลักการ ห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณราย จ่ายเทศบาล ตลอดจนข้อบังคับใช้ทางกฎหมายไว้ ชัดเจน ก่อให้เกิดการถกเถียงทางกฎหมาย	3.93	1.08
23	การฝ่าฝืนหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนด งบประมาณรายจ่ายเทศบาล ถือเป็นกรทุจริต คอร์รัปชัน เพื่อประโยชน์ในการใช้งบประมาณอย่างหนึ่ง	3.95	1.08
24	การห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นให้มีบทบาทในการใช้ หรือริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่าย ต้องบัญญัติ ไว้ใน พระราชบัญญัติ เทศบาล	4.32	0.81
25	ควรแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ให้ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	4.52	0.72
	เฉลี่ยรวม	3.71	1.08

2. วิธีการปฏิบัติตามกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่าย
สภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล
ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.96) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจด้านข้อกฎหมายหรือหลักของ
กฎหมาย

ข้อ	ทัศนคติ/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นกฎหมาย สูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้	4.34	0.87
2	2 กฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ต่ำกว่าจะขัดหรือแย้งกับ กฎหมายที่อยู่ลำดับศักดิ์สูงกว่าไม่ได้ กรณีที่มี การขัดหรือแย้งกันต้องใช้กฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ ของกฎหมายสูงกว่าบังคับ	4.28	0.88
3	รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะไม่สามารถดำเนินการ หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้โดยปราศ จากอำนาจทางกฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ให้ กระทำ แต่ประชาชนทุกคนสามารถกระทำการได้ ทุกอย่างเท่าที่ไม่มีกฎหมายระบุห้ามไว้	4.00	1.08
4	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดบทบัญญัติ เกี่ยวกับหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนด งบประมาณรายจ่ายแผ่นดินอันเป็นต้นแบบในการ ห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดงบประมาณ รายจ่ายท้องถิ่น	4.08	1.08

ข้อ	ทัศนคติ/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
5	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ระบุสภาพบังคับ หลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่าย แผ่นดินในกรณีที่มีการกระทำฝ่าฝืน ทำให้กฎหมาย หลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณ สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	1.00
6	พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นกฎหมาย จัดตั้ง เทศบาล มีเนื้อหาที่กำหนดที่มาโครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ รายได้ งบประมาณ การกำกับดูแลเทศบาล จึง ต้องระบุหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณ ไว้ด้วย	4.08	1.06
7	การริเริ่มจัดหางบประมาณรายจ่ายเทศบาลเป็น อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงของนายก เทศมนตรีเนื่องจากเป็นฝ่ายที่มีข้อมูลครบถ้วน เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรเพียงพอสามารถเตรียมและ จัดหางบประมาณได้	4.03	1.08
8	ฝ่ายสภาเทศบาลเป็นฝ่ายควบคุม ตรวจสอบให้ความ เห็นของงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลจึงไม่สามารถ ริเริ่มเสนองบประมาณรายจ่ายเทศบาลได้	4.31	0.87
9	การแปรรูปที่ดินในทางเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนใน รายการงบประมาณ ถือเป็นกรริเริ่มจัดหางบประมาณ ซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายนายกเทศมนตรี ฝ่ายสภาเทศบาล ไม่สามารถกระทำการได้ หากมีการฝ่าฝืนถือว่าการกระทำ นั้นไม่มีผล	3.89	1.17
10	กระบวนการอนุมัติงบประมาณของเทศบาลถือว่าเป็น อำนาจหน้าที่ของฝ่ายสภาเทศบาล ซึ่งถือว่าเป็นอำนาจ สำคัญในการจัดการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบ รัฐสภา	4.33	0.78
11	สภาเทศบาลไม่สามารถแปรรูปที่ดินในทางเพิ่มเติม รายการหรือจำนวนในรายการงบประมาณรายจ่ายได้	4.02	1.10
12	การแปรรูปที่ดินเทศบัญญัติงบประมาณ สภาเทศบาล จะกระทำไม่ได้เฉพาะในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย เพราะไม่ถือว่าการริเริ่มงบประมาณรายจ่าย แต่เป็น การควบคุม ตรวจสอบการจัดหางบประมาณ	4.05	1.01
13	สภาเทศบาลไม่สามารถลดหรือตัดทอนรายจ่ายตาม ข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ได้ (1) เงินสงเคราะห์เงินกู้ (2) ดอกเบี้ยเงินกู้ (3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย	4.39	0.75
14	การเสนอการแปรรูปที่ดินหรือการกระทำด้วยประการ ใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนร่วมไม่ว่าโดยตรง หรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำ ไม่ได้	4.21	0.86
15	ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่าง พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่จะต้องมีการรับรอง ของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุม ร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน คณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคน เป็นผู้วินิจฉัย	4.20	0.98
16	ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่าง เทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของ นายกเทศมนตรี ให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัย	4.05	0.91

ข้อ	ทัศนคติ/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
17	การห้ามมิให้ฝ่ายสภาฯริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่าย หรือเข้าไปมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ถือเป็นารยกเลิกงบ ส.ส. หรืองบประมาณตามคำขอของ ส.ส.	4.15	0.89
	เฉลี่ยรวม	4.13	0.96

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ ข้าราชการทางการเมืองและข้าราชการประจำสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี คือ ไม่ควรลิดรอนสิทธิในการเสนองบประมาณของสมาชิก ควรให้สมาชิกสภาฯมีอำนาจในการกำหนดรายจ่ายได้

4. ผลการวิจัยแบบสัมภาษณ์ ความเห็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ หากมีการปล่อยให้สมาชิกสภาเทศบาลมีอำนาจริเริ่ม กำหนดงบประมาณรายจ่ายได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการเงินการคลังท้องถิ่นอย่างแน่นอน กล่าวคือ การใช้จ่ายเงินของท้องถิ่นจะเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือยและไม่สอดคล้องกับแผนนโยบายของท้องถิ่น ซึ่งก็เท่ากับว่า สมาชิกสภาเทศบาลมีได้ทำหน้าที่ปกป้องเงินภาษีประชาชนให้รอดพ้นจากการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย แต่กลับเป็นฝ่ายที่ได้ใช้เงินงบประมาณเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน และคะแนนเสียงเสียเอง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลของฝ่ายสภาเทศบาล ศึกษากรณีเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. กฎหมายจัดตั้งเทศบาลยังมีได้ระบุหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาล ตลอดจนข้อบังคับใช้ทางกฎหมายไว้อย่างชัดเจน ก่อให้เกิดการลักลั่นทางกฎหมาย โดยมีการพัฒนาระบบสัดส่วนของงบประมาณรายจ่าย โดยมีการพัฒนาระบบสัดส่วนของงบประมัตติ โดยฝ่ายบริหารจะเจรจากับทางสมาชิกสภาเทศบาลและตกลงกันว่าสมาชิกสภาแต่ละคนมีสัดส่วนหรือแปรญัตติตั้งเป็นรายการอื่นใดคนละเท่าไรเพื่อให้การพิจารณานอญมีตรางเทศบัญญัติงบประมาณไม่มีปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล และงานวิจัยของ ไสว ผลยา (2547) ที่ได้ศึกษาหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่น ศึกษากรณีการริเริ่มกำหนดรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมาย

ไม่ได้บัญญัติหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่นไว้ในกรุงเทพมหานคร จึงควรตรากฎหมายยกเลิกและกำหนดหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่นไว้ในกฎหมายบริหารราชการกรุงเทพมหานคร รวมถึงการห้ามมิให้มีการแปรญัตติงบประมาณไปในทางที่ถือว่าการริเริ่มกำหนดงบประมาณของฝ่ายสภาท้องถิ่นในรูปแบบอื่นด้วย จึงควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีมาตรการบังคับให้ครบถ้วนเพื่อเป็นกลไกทางกฎหมายของท้องถิ่นที่สามารถก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง

2. พระราชบัญญัติเทศบาล ที่มีอยู่เน้นการห้ามผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบการทำธุรกิจกับตัวเอง หรือเป็นคู่สัญญากับเทศบาลเท่านั้น ไม่มีมาตรการใดห้ามเกี่ยวข้องกับขัดแย้งกันของผลประโยชน์ส่วนตัว และส่วนรวมในรูปแบบของการใช้งบประมาณสาธารณะ มีการฝ่าฝืนหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาล ถือเป็น การทุจริตคอร์รัปชั่น เพื่อประโยชน์ในการใช้งบประมาณอย่างหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้ ที่ศึกษาถึงวิธีการปฏิบัติตามกฎหมายอันเกี่ยวหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล และงานวิจัยของ วัฒนา ชัยสวัสดิ์ (2541) ได้ศึกษาการเมืองในกระบวนการจัดทำงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ : กรณีศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 – 2540 ผลการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่ยังไม่มีความเป็นธรรมขึ้นอยู่ กับนักการเมือง ที่มีอำนาจบารมีที่จะผลักดันงบประมาณลงในพื้นที่ เขตการเลือกตั้งของตนเอง ฝ่ายการเมืองได้แสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณทั้งทางตรงและทางอ้อม สมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการจัดทำงบประมาณ มีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดทำงบประมาณ เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดสรรงบประมาณที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการ และเหตุผลที่ถูกต้องและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรทัย ก๊กผล (มปป.) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยประเด็นความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วิจัยพบว่ารูปแบบความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พบมากที่สุดคือ สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทำธุรกิจค้าขายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเองดำรงตำแหน่ง ซึ่งการเข้ามาทำธุรกิจนั้นมีทั้งโดยตรง คือ เป็นเจ้าของบริษัทเองหรือเป็นหุ้นส่วน

หรือผู้ถือหุ้น ได้ผลประโยชน์ตรงๆ หรือโดยอ้อมผ่านทางภรรยา หรือญาติสนิท รวมทั้งเป็นตัวแทนของบริษัทมาติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับรูปแบบความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอันดับรองคือ การใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือฐานะคณะนเสียด

3. การห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายมิได้บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงหรือบทบัญญัติกฎหมายบางเรื่องใน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 13 พ.ศ.2552 มาตรา 62 จัตวา เพราะหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น เป็นหลักการทางกฎหมาย ถือเป็นการแบ่งงานกันทำระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาที่มีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบ และอนุมัติงบประมาณด้วยจึงไม่สามารถเสนองบประมาณรายจ่ายเองได้ เพื่อป้องกันการบริหารท้องถิ่นที่ใช้อำนาจผูกขาดโดยฝ่ายสภาท้องถิ่น จำเป็นต้องตราบัญญัติหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล ไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ให้ชัดเจน เพื่อมิให้กระบวนการตรวจสอบเกิดความล้มเหลวและให้เกิดการควบคุมดูแลการบริหารอย่างแท้จริงโดยใกล้ชิด ตามมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม ฝ่ายสภาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นผู้แทนประชาชน และเป็นองค์กรทำหน้าที่อนุมัติงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณ จึงต้องเข้ามาทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารและตรวจสอบการใช้งบประมาณในการบริหารด้วยความถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินงานของฝ่ายบริหารท้องถิ่น โดยฝ่ายสภาท้องถิ่น จะต้องไม่เป็นผู้ริเริ่มจัดทำงบประมาณนั้นขึ้นมาเองและต้องไม่มีส่วนได้ส่วนใช้ในงบประมาณรายจ่ายของท้องถิ่น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพื่อให้การบริหารงานมีการควบคุมและตรวจสอบโดยฝ่ายสภาท้องถิ่นอย่างจริงจัง ทำให้การบริหารท้องถิ่นนั้นๆ ปราศจากธุรกิจการเมือง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกัน ประชาชนก็จะได้รับการบริการสาธารณะที่ดีจากท้องถิ่นรวดเร็วและตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัยร่วมกัน เพื่อถ่วง ปรองความถูกต้อง จากเดิมที่กฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดให้ประธานสภาเพียงคนเดียวเป็นผู้วินิจฉัยกรณีสงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี บทบัญญัติดังกล่าวกำหนด จึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล มาตรา 61 ตรี โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของที่ประชุมสภาเทศบาล ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัยร่วมกันเพื่อถ่วง ปรองความถูกต้อง

2. ผลการวิจัย พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ควรแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 จึงควรปรับปรุง แก้ไข พระราชบัญญัติ เทศบาล ให้สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้มีหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่นพร้อม กับมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

3. กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 36.2 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่าการฝ่าฝืนหลักการห้ามฝ่ายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาล ซึ่งถือว่าเป็นการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อประโยชน์ในการใช้งบประมาณอย่างหนึ่งและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จึงควรกำหนดมาตรการ ตรวจสอบการริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลของฝ่ายสภาเทศบาลเพื่อเป็นการปฏิรูปการเมืองของเทศบาล ในการใช้จ่ายงบประมาณไปจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนเป็นไปอย่างคุ้มค่า เป็นธรรม ไม่มีการรั่วไหล ทุจริต คอร์รัปชัน โดยอาศัยพรรคพวก เพื่อนพ้อง สมาชิกข้างมากลากไป ในการจัดทำหรือการอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล

4. ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก ทั้ง 5 ท่าน โดยสรุป การปกครองท้องถิ่นไทยมีความจำเป็นต้องตรากฎหมายให้มีหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของท้องถิ่นอย่างชัดเจน และต้องมีสภาพบังคับให้มาตรการดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติ ไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรให้มีการศึกษาวิจัยในภาพรวมการริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลทั่วประเทศเพื่อให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องและสามารถนำหลักการห้ามฝายสภาเทศบาลริเริ่มกำหนดงบประมาณรายจ่ายเทศบาลไปบังคับใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2546). **พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสานมิตร จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วัฒนา ชัยสวัสดิ์. (2541). **การเมืองในกระบวนการจัดทำงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ ศึกษากรณีปีงบประมาณ พ.ศ. 2535-2540**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ราชกิจจานุเบกษา.
- ไสว ผลยา. (2547). **หลักการห้ามฝายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น : ศึกษากรณีการริเริ่ม กำหนดรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มปท.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อรรถัย ก๊กผล. (มปป.). **ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก : <http://www.local.moi.go.th>. [กรกฎาคม 27, 2554].